

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1609

Vragen van het lid **Karabulut** (SP) aan de Minister van Buitenlandse Zaken over *bewapening, corruptie, illegale bedrijfsovernames en de opkomst van extreemrechtse paramilitaire groepen in Oekraïne* (ingezonden 6 maart 2018).

Antwoord van Minister **Blok** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 29 maart 2018)

Vraag 1

Deelt u de opvatting dat het Amerikaanse besluit tot levering van antitankraketten aan Oekraïne kan bijdragen aan oplopende politieke en militaire spanningen tussen Oekraïne en Rusland? Zo nee, waarom niet?¹

Antwoord 1

Het kabinet is van mening dat het conflict in het oosten van Oekraïne alleen via politieke weg kan worden opgelost. Oekraïne heeft, net als elk land, een legitieme veiligheidsbehoefte.

Vraag 2

Deelt u tevens de mening dat dit de uitvoering van de Minsk-II-akkoorden niet bevordert? Zo ja, hoe bent u voornemens dat aan de Amerikaanse autoriteiten en de ondertekenaars van de Minsk-II-akkoorden over te brengen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 2

Het kabinet ziet geen relatie tussen de Amerikaanse wapenleveranties en de uitvoering van de Minsk-afspraken. Volgens het kabinet is de implementatie van de Minskakkoorden de basis om tot een oplossing van het conflict te komen. Dat standpunt wordt breed gedeeld binnen de internationale gemeenschap, ook door de Verenigde Staten.

Vraag 3

Heeft u kennisgenomen van de ontwikkeling van extreems-rechtse milities, de Nationale Druzhynia, opgericht door veteranen van de extreemrechtse Azov bataljon, die in Oekraïne publiekelijk optreden door intimiderend te marcheren en bent u ervan op de hoogte dat zij wettelijke rechten hebben verworven om surveillancewerkzaamheden van de politie uit te voeren in steden en

¹ «Amerikanen verkopen antitankwapens aan Oekraïne» <https://nos.nl/artikel/2220143-amerikanen-verkopen-anti-tankwapens-aan-oekraïne.html>.

dorpen? Deelt u de opvatting dat deze taken in een rechtsstaat voorbehouden dienen te zijn aan de politie? Zo nee, waarom niet?²

Antwoord 3

Ja, ik heb daarvan kennisgenomen.

De Oekraïense regering en politie benadrukken dat de burgerwacht een gewone, civiele organisatie is die los staat van de overheid, geen overheidsbevoegdheden heeft en niet van overheidswege wordt betaald. Bovendien mogen zij geen wapens dragen.

De internationale gemeenschap, inclusief de EU, heeft bezorgd gereageerd op de inauguratie en houdt scherp in de gaten of de burgerwacht binnen de grenzen van de wet opereert. Er hebben zich nog geen grote incidenten met de burgerwacht voorgedaan.

Vraag 4

Is legalisering van paramilitaire eenheden in strijd met het Associatieverdrag dat de Europese Unie (EU) en Oekraïne hebben gesloten? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4

In het EU-Associatieakkoord komt de werking van nationale veiligheidseenheden niet aan de orde.

Verder verwijst ik u naar mijn antwoord op vraag 3.

Vraag 5

Wat vindt u van de verontrustende berichten over het niet dit jaar tot stand komen van een gerechtshof voor corruptiebestrijding in Oekraïne?³

Antwoord 5

1 maart jl. heeft het Oekraïens parlement het wetsvoorstel voor de oprichting van een hooggerechtshof voor anticorruptie in eerste lezing aangenomen. President Porosjenko heeft de hoop uitgesproken dat de tweede lezing, na amendering, binnen afzienbare tijd zal plaats vinden.

Nadat het wetsvoorstel in tweede lezing is aangenomen en in werking is getreden, moeten de rechters geselecteerd worden en het instituut worden opgericht met organisatiestructuur, gebouw en begroting. Hoe lang dat gaat duren, is onbekend. Nederland is van mening dat het hooggerechtshof er snel moet komen. Tegelijkertijd moet de selectie van rechters zorgvuldig gebeuren.

Vraag 6

Is u bekend hoeveel Nederlandse investeerders, die in Oekraïne een onderneming hebben opgebouwd, het slachtoffer zijn geworden van overname met illegale middelen, zoals vervalste documenten en corrupte notarissen en rechters; de zogeheten «raids»?⁴ Kunt u daarvan de cijfers geven over de jaren 2015, 2016 en 2017?

Antwoord 6

Het niet mogelijk exacte aantallen te geven. Niet alle Nederlandse investeerders en bedrijven die slachtoffer zijn geworden, melden zich bij de ambassade in Kiev of elders bij de Nederlandse overheid. Ze zijn ook niet verplicht dat te doen.

Vraag 7

Is u bekend hoeveel investeerders uit landen van de EU last hebben van deze «raids»? Wat is het Nederlandse beleid ter bescherming van deze ondernemingen? Op welke wijze wordt daarbij met de EU of andere EU-lidstaten samengewerkt?

² What's Behind Ukraine's Shocking «National Druzhyna» Militia?

<https://en.hromadske.ua/posts/whats-behind-ukraines-shocking-national-druzhyna-militia>

³ Senior prosecutor says no way Ukraine's new Anti-Corruption Court to launch work this year 26 February 2018; <https://www.unian.info/politics/10022390-senior-prosecutor-says-no-way-ukraine-s-new-anti-corruption-court-to-launch-work-this-year.html>

⁴ «Raiding» in Ukraine in the 21st century is doing well again <https://financialobserver.eu/cse-and-cis/ukraine/raiding-in-ukraine-in-the-21st-century-is-doing-well-again/>

Antwoord 7

Het is niet mogelijk te zeggen hoeveel investeerders van andere EU-landen last hebben van «raids». Dat heeft twee redenen: (i) bedrijven zijn niet altijd bereid een zaak of situatie openbaar te maken, of daarover contact op te nemen met ambassades of de EU-delegatie in Oekraïne en ii) de definitie van «raids» is niet eenduidig.

Het Nederlands beleid ter bescherming van ondernemingen is in lijn met dat van de EU en de meeste andere EU-lidstaten. Nederland biedt ondersteuning op verzoek van het betrokken bedrijf en op individuele, ad hoc basis. Deze ondersteuning kan bestaan uit het aankaarten van het probleem bij de Oekraïense autoriteiten door middel van doorgeleiding van een brief, het versturen van een gezamenlijke brief, het (informeel) opbrengen in contacten met de autoriteiten en het bijwonen van rechtszittingen. Daarnaast is er een meer systematische en lange termijn aanpak via implementatie van het EU-Oekraïne Associatieakkoord, gericht op de verbetering van het ondernemingsklimaat en rechtsstatelijkheid in het land.